

Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer

Liturgie voor de viering van zondag **14 augustus 2022**

Opening	Tilly Overbeek
Lector:	Ineke van der Stroom
Organist:	Valeriya Zakopay
Voorganger:	ds. Marieke Meiring
Afbeelding:	'Woman with a Candle', schilderij van de Oekraïense kunstenaar Ivan Marchuk uit 1987

-
- Welkom en aansteken van de kaars
 - Moment van stilte en inkeer
 - Openingslied: lied 215 vers 1, 2, 3 en 6
 - Inleiding
 - Gebed
 - We zingen (loflied): 150a
 - Verhaal
 - Filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=y9N8OXkN0Rk&t=16s>
 - Schriftlezing: Lucas 12:32-40 (NBV 2004)
 - We zingen: lied 461 vers 1 en 3 (staand)
 - Overdenking

Lieve mensen hier, ingelogden thuis, samen mensen van God,

Het is lastig om denkpatronen te doorbreken. 'We hebben het altijd zo gedaan, waarom moet het nu anders?' We zoeken het liefst de veiligheid, houvast en zekerheid. Er is al onrust genoeg. En zo houden we blinde vlekken onwillekeurig in stand. Terwijl het misschien wel tijd is, voor verandering. Tegen kinderen van families die zich hier enkele generaties geleden gevestigd hebben, wordt nog steeds gezegd, wat spreek je goed Nederlands! Of, we verwachten nog steeds het meeste leiderschap van witte, oudere, hoogopgeleide mannen. We denken dat we ons niet hoeven voor te bereiden op klimaatverandering. Noem maar op. We vinden het erg dat de overheid mensen heeft achtergesteld en benadeeld, maar gaan alleen nog de boer op, wanneer onze eigen portemonnee wordt aangetast. Het enige belang dat ons nog interesseert, is ons eigenbelang.

Vandaag gaat het over verrast of overvallen worden. En niet zomaar door iets of iemand, maar door het koninkrijk, ja, misschien wel door Jezus, door onverwacht

bezoek, door God. En het heeft alles te maken met verandering, en met de wereld omgekeerd, met de rollen totaal anders. Verklaar je nader, zul je wellicht denken.

De afgelopen weken stonden de lezingen uit het Lucas evangelie veel in het teken van loskomen. Loskomen van bezit, van zorgen over de dag van morgen en de zekerstelling van eigen toekomst. In de woorden van Jezus gloorde bevrijding door van dat waar het hoofd van een mens zo mee gevuld kan raken. Om te minderen met dat wat je zo wegtrekt van de kern, van leven, van dat wat werkelijk voldoening schenkt, leven in het nu en klaar zijn voor wat nu nodig is. Je zou kunnen zeggen dat Jezus de grond heeft omgeploegd, of: bouwrijp heeft gemaakt, voor de droom van het Koninkrijk. Voor het moment dat er iemand aan de deur klopt. En vandaag gaat het daar dan over. We hebben het over alertheid, wakker zijn – **en** over de rollen omgekeerd. Twee aandachtspunten die je samengebald vindt in vers 37. *Gelukkig de knechten die de heer bij zijn komst wakend aantreft. Ik verzeker jullie: hij zal zijn gordel omdoen, hen aan tafel nodigen en hen bedienen.*

Eerst de alertheid. De kerk van de eerste eeuw leefde met de gedachte dat de Mensenzoon, Jezus, snel zou terugkeren op aarde. Dit wordt in de theologie wel de 'parousie' genoemd, van een Grieks woord parousia, dat 'aankomst' of 'aanwezigheid van iemand' betekent. Met een ander theologisch begrip werd dit 'Nah-erwartung' genoemd: de verwachting van een spoedige terugkeer van de Mensenzoon. Soms heel concreet als een beeld van de Heer, op een wolk landend op aarde. Het is te begrijpen dat na verloop van tijd de jonge kerk zoekend raakte, hoe met het achterwege blijven van die spoedige terugkeer **om** te gaan. Want Jezus meldde zich niet. En ook de apostelen overleden. Aanvankelijk intensiverde men de hoop mogelijk, zeker toen ook de apostelen stierven en dat misschien de geloofscrisis teweegbracht in de beginnende christenheid. De latere kerk heeft de wederkomst in elk geval als geloofsartikel opgenomen en behouden in de geloofsbelijdenis. Denk maar aan de woorden 'zittende ter rechterhand Gods, vanwaar Hij **komen** zal om te oordelen...' etc. Maar ja, voor sommigen is dit misschien een geloofsuitspraak waar ze sterk vanuit leven – sommigen zullen het naast zich neerleggen. Voor weer anderen is het wellicht toch zoeken naar een andere weg en ik heb me laten inspireren door de tekst van vers 37. En daarom staan we er op een andere manier bij stil, die in de theologie zeker ook al vaker naar voren is gebracht door geleerde meisjes en jongens.

Dóór op de alertheid, het 'wakker zijn'. Voor diegenen onder ons die zich bezighouden met het wokisme, zeg ik er nog even expliciet bij dat we die kant niet opgaan. Het gaat bij het wakker zijn van de knechten juist niet om het vellen van een oordeel of het aanwijzen van de bad guy. Ook kan het geroep om 'wakker te zijn' heel vermoeiend werken. Dat je constant op de aan-knop moet staan. Je wordt al moe van het idee. En wie dit een tijdje geprobeerd heeft, weet dat je binnen de

kortste keren burn-out raakt.

Laten we het 'wakker zijn' zo eigentijds mogelijk vertalen. Dat mag toch – iets wat bij ons en onze tijd past. 'wakker zijn' heeft meen ik te maken met 'wachten tot het juiste moment'. Het is je aandacht erbij houden, in alle openheid voor wat zich voordoet. Niet morgen, maar wat zich nu voordoet. Want dan mis je het *moment* niet. We missen ontzettend veel en dat is normaal. Maar wat we misschien *niet* willen missen, is waarvan we de indruk krijgen dat het iets voor ons is. Dat er iets aan ons wordt getoond, gevraagd, ja, geopenbaard, van de andere kant. Van hemel, van God, van gerechtigheid. Van hier en nu het moment benutten, het ijzer smeden als het heet is. Dat heet een kairos-moment. Het volgend ogenblik kan het al weer anders zijn, ben je misschien te laat, kan het niet meer. Gelukkig doet God dingen in de herhaling, denk ik wel eens. Soms krijg je nog een kans.

Je zoon of dochter komt thuis. En er is iets aan de hand. Als je wakker bent, luister je. Wanneer je suft of in de bekende irritatiegroef terechtkomt, heb je het moment soms al niet meer, of verknal je het. Je lichaam meldt zich met een probleem, negeer je het, of ben je wakker om het te onderzoeken, los te laten, te verwelkomen? In juni stond ik met een diepbedroefde moeder op het platform waar een vlucht aankwam met het lichaam van haar overleden zoon. De zon straalde, maar alles hilde. Boven de cockpit vloog een witte meeuw die daar cirkelde. Ik kon haar er niet eens op wijzen, alles was verdriet. Maar die meeuw neem ik mee en gaf mij kracht om haar tot de bodem te zien gaan. Wanneer je wakker bent, zijn er misschien wel veel momenten waarop de Mensenzoon, waarop iets van God komt. Niet eenmalig, ver weg, in de toekomst ooit. Wie weet komt dat nooit... maar wel in het je in de schoot geworpen moment. Wakkeren zien wanneer de heer voor de deur staat. Ze hebben de lampjes aangedaan, zodat hij welkom wordt geheten. hoe doe jij het? De lampjes aan. Zoals de Oekraïense kunstenaar de vrouw afbeeldde die het licht koestert tussen haar handen, je wordt naar de gaafheid van de handen en het licht toegetrokken. Genoeg over wakker zijn, het is allemaal tasten en uitwisselen –

Okay, dit weten we dus: het moment kan zich elk moment voordoen. Je merkt het wel, wanneer je ervoor openstaat. Dan het tweede aandachtspunt (uit vers 37): **hij** zal zijn gordel omdoen, ze aan tafel uitnodigen etc. Ik dacht he, wat staat hier nu?! Je zou denken dat het personeel de heer gaat bedienen. Ze hebben gewacht, alles aan, buitenlicht aan, in de startblokken om aan het werk te gaan, maar er vindt een omkering plaats. Zij mogen rusten, leunen, ontvangen. Dat kan niet waar zijn, dacht ik. Maar dat is het Koninkrijk. De baas dient, de knokker mag uitrusten, het personeel gaat eten en genieten. Dat is de komst van de Mensenzoon. Rollen verschuiven, zaken draaien. God wordt een zwarte vrouw – of een klein jongetje met een rugzak. Misschien is het verhaal wel eentje van wachten – tot het moment dat de wereld omgekeerd is. Zien waar het anders wordt, even, of langer. Dit heeft alles te maken met verlangen – maar ook met een roep, een oproep, of een lokroep. Het

kloppen op de deur te horen, zowel voor degene die denkt dat hij bediend gaat worden, als voor degene die bedient.

Erg vaak mogen wij met rollen schuiven binnen het pastoraat. Krijgt degene die de weg kwijt is een voorkeursbehandeling. *Voor wie wordt geweerd of gekwetst is extra ruimte en tijd. Wie in rouw is gestort wordt in het bijzonder gezien en ondersteund. Vorig weekend strandde een vrouw die op haar 25^e uit Tanzania naar Londen was verhuisd. Haar moeder was overleden en ze wilde naar de begrafenis in Tanzania, er was haast bij. Op Schiphol liep het door het ontbreken van een instapkaart ontzettend mis en hoe ze ook smeekte bij de gate, ze mocht niet mee. Of het klopte of niet, ze voelde zich in elk geval hard bejegend. Ik kwam erbij omdat het anderen niet lukte haar verder te helpen en ze steeds verder in de stress zakte. Ze wist dat ze haar moeder niet meer zou zien, maar naar een inmiddels gesloten graf zou gaan. We boekten een laatste stoel voor de volgende dag van geleend geld van een vriendin en vervolgens bracht ik haar naar een hotel naast de terminal. Ze was doodop, had door de stress niet gegeten. Ik haalde een pizza voor haar. De andere ochtend zag ze er uitgerust uit. We zaten een tijd rustig in het stiltecentrum te praten en ik mocht haar overdragen aan de handen van een lieve stewardess. Na de teleurstelling voelde ze zich gezien en ze kon vertrekken in geloof en vrede. Haar familie zou er nog drie dagen zijn.

Wat hebben we de metafoor van vandaag hard nodig. Om niet in onbewustheid terecht te komen. Wat moet anders, wat kan omgekeerd... je hoeft niet woke te zijn, maar begin met je te ontdoen van je automatische bril van de macht van privileges en van de vanzelfsprekendheid. Dan zullen we, onze ogen niet geloven.

- Muziek: Alexander Skrjabin (1872-1915) Prelude op. 22 nr. 3B
- We zingen: Lied 1001
- Open ruimte *(1^e deel Openbaar, 2^e deel DGA-besloten)*
- Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden het Onze Vader
- Inzameling van de gaven
- We zingen: slotlied 419
- Zegenbede:
Diep in ons, lieve God,
Wakker het aan,
Tot een vlam van vertrouwen
Wakker aan. Wakker aan.
Dat wij gaan in vuur van liefde
Vonken die overslaan
- We zingen: lied 415
- Doven van de kaarsen
- Ontmoeting